

Compositie 5 stedenbouw bv

Boschstraat 35 - 37

4811 GB Breda

076 – 5225262

info@c5s.nl

www.c5s.nl

20083802

telefoon

email

internet

kvk Breda

Memo Natuurcompensatieplan

Project : Bestemmingsplan “Hooghei”
Opdrachtgever : Natuurbegraven Nederland
Datum : 3 september 2021
Referentie : 132307m10
Onderwerp : Financieel compensatieplan natuurbegraafplaats Hooghei

1. Inleiding

Natuurbegraven Nederland ontwikkelt en beheert natuurbegraafplaatsen. Dit zijn natuurgebieden waar mensen een laatste rustplaats kunnen vinden en de ruimte hebben om met respect voor de natuur een persoonlijke invulling aan de afscheidsceremonie te geven, waar eeuwigdurende rust gegarandeerd is en waar duurzame aandacht is voor natuurontwikkeling en natuurbehoud.

Natuurbegraven Nederland is voornemens aan de Hooghei in Berlicum (gemeente Sint-Michielsgestel) een natuurgebied te realiseren waarbinnen natuurbegraven mogelijk is. Natuurbegraven Nederland maakt hiermee verbetering van de natuurkwaliteit en beleefbaarheid van dit natuurgebied mogelijk. Onderdeel van de natuurbegraafplaats is de bouw van een ceremonieruimte/informatieruimte met werkschuur en de aanleg van een bosparkeerplaats. Een bestaande recreatiewoning wordt gesloopt. Voor het gebied heeft Natuurbegraven Nederland een inrichtings- en beheerplan gemaakt (Natuurbegraven Nederland, april 2021, opgenomen als bijlage 4 bij de regels).

Het plangebied heeft een omvang van 10,8 hectare en ligt ten noorden van Berlicum, aan de Hooghei. Het plangebied maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant (zie figuur 1). Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een landelijk netwerk van natuurgebieden en verbindingzones. De provincie Noord-Brabant wil in 2027 het Brabantse deel van het netwerk (NNB) volledig ingevuld hebben. Voor de bescherming van het Natuur Netwerk Brabant heeft de provincie Noord-Brabant regels opgesteld. Deze regels zijn vastgelegd in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV), paragraaf 3.2.3.

Met het initiatief worden fysieke ingrepen gedaan in het Natuur Netwerk Brabant, namelijk het toevoegen van een ceremonieruimte/informatieruimte en een bosparkeerplaats. In onderhavig document wordt aan de hand van het provinciale toetsingskader beschreven op welke wijze deze ingrepen worden gecompenseerd.

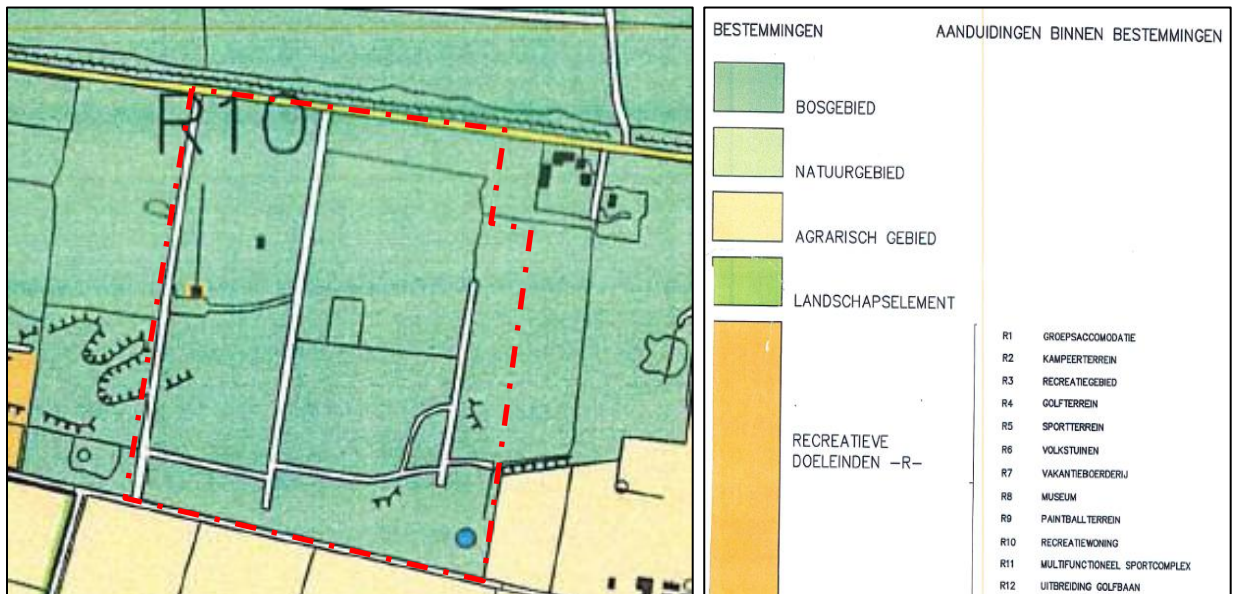
2. Vigerende planologische situatie

Het plangebied is binnen het vigerend bestemmingsplan “Buitengebied Sint-Michielsgestel” (2001) bestemd als ‘Bosgebied’. Binnen deze bestemming mag niet worden gebouwd. De gronden zijn bestemd voor de instandhouding, herstel en/of ontwikkeling van het bos met de daarop afgestemde

bosbouw. In het bos is één recreatiewoning aanwezig. Deze is bestemd met de bestemming 'Recreatieve doeleinden' met een functieaanduiding 'recreatiewoning'. Deze woning is gelegen in een bouwvlak met een oppervlakte van (20 x 20 =) 400 m².

Figuur 1: Uitsnede kaart 4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant: natuur en stiltegebieden. Het plangebied is met rood omlijnd. Bron: ruimtelijkeplannen.nl, 2021.

Figuur 2: Uitsnede verbeelding en legenda. Bron: Bestemmingsplan 'Buitengebied Sint-Michielsgestel' 2001.

*Figuur 3: Uitsnede verbeelding bestemming 'Recreatieve doeleinden' met aanduiding 'recreatiewoning'.
Bron: Bestemmingsplan 'Buitengebied Sint-Michielsgestel' 2001.*

3. Ontwikkeling natuurbegraafplaats

Het inrichtingsplan van de natuurbegraafplaats bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- opheffen van een bouwvlak van 400 m² met een verblijfsrecreatieve functie met bijbehorende bouwmogelijkheden;
- bouw van een ceremonieruimte/informatieruimte (inclusief werkschuur); omvang gebouw 500 m², bouwvlak 750 m²;
- aanleg van een toegangsweg en een bosparkeerplaats (halfverhard) met plaats voor 60 auto's; oppervlakte 2.000 m²;

Ten behoeve van de versterking van de ecologische waarden van het gebied is het wenselijker om bebouwing aan de rand van het bos dicht bij de weg 'Hooghei' te realiseren. Aan de provincie is voorgesteld om voor de ontwikkeling van de informatie/ceremonieruimte met aansluitend een bosparkeerplaats gebruik te maken van het bestaande bouwperceel van de recreatiewoning, waarbij het bouwperceel wordt verplaatst uit het hart van het bos richting de weg Hooghei.

Om te kunnen functioneren als natuurbegraafplaats is een voorziening nodig op het terrein van waaruit eventueel uitvaarten georganiseerd kunnen worden, waar informatie over natuurbegraven verstrekt kan worden en waar materiaal ten behoeve van het natuurbeheer opgeslagen kan worden. Hiertoe wordt één nieuw gebouw van 500 m² gerealiseerd in het noordwesten van het plangebied. Het gebouw waarin de ceremonieruimte, informatieruimte en werkschuur in gevestigd zijn, is een element met een rustige, natuurlijke uitstraling.

Op de bosparkeerplaats wordt tussen landschappelijke beplanting en bestaande bomen geparkeerd. De

parkeerplaats krijgt een oppervlakte van 2.000 m² en zal plaats bieden aan 60 auto's.

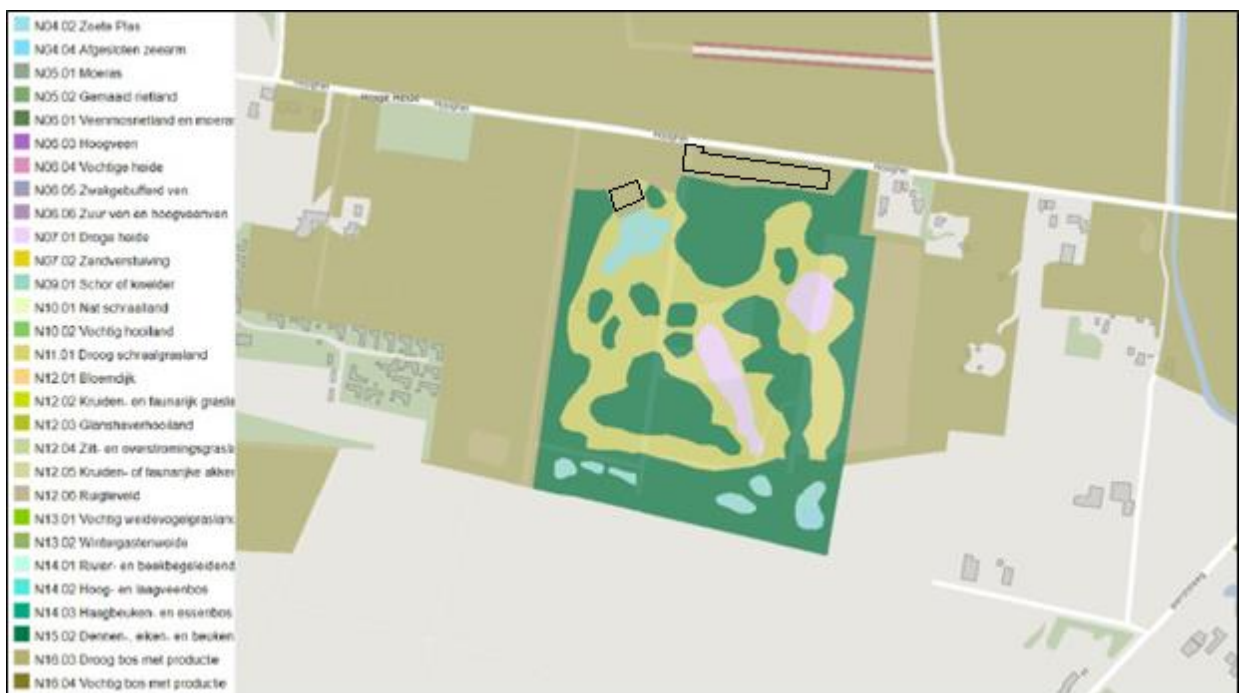
Van bovenstaande onderdelen zijn er twee te classificeren als ingrepen in de natuur, namelijk de bouw van een ceremonieruimte en de aanleg van de (onverharde) parkeerplaats (zie figuur 4). Er dient derhalve compensatie plaats te vinden van het deel dat uit het NNB wordt gehaald ten behoeve van de aanleg van de bosparkeerplaats en de ceremonieruimte/informatieruimte.

4. Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied maakt volledig deel uit van het NNB. In het provinciale natuurbeheerplan 2021 (ambitiekaart en beheertypekaart) is het plangebied in de volgende natuurdoeltypen opgedeeld:

- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos (circa 5,5 ha)
- N16.01 Droog bos met productie (circa 1,0 ha)
- N11.01 Droog schraalland (circa 3,2 ha)
- N07.01 Droge heide (circa 0,5 ha)
- N04.02 Zoete plas (circa 0,5 ha)

In onderstaande figuur is weergegeven welke natuurdoeltypen van toepassing zijn voor het plangebied en welke natuurdoeltypen de provincie heeft gesteld voor de locatie waar de ceremonieruimte/informatieruimte en de bosparkeerplaats worden gerealiseerd. Daar geldt het natuurdoeltype N.16.01 Droog bos met productie.

Figuur 4: Uitsnede ambitiekaart provinciaal natuurbeheerplan, 2021. Met zwarte belijning zijn de locaties van de ceremonieruimte/informatieruimte en de bosparkeerplaats aangegeven.

5. Beleidskader Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Vanwege de aanleg van de parkeerplaats en de bouw van de ceremonieruimte/informatieruimte verdwijnt er natuur uit het NNB. Het is noodzakelijk het NNB te herbegrenzen en dit verlies te compenseren. De compensatie moet plaatsvinden in de niet-gerealiseerde delen van het NNB. Dit kan indien voldaan wordt aan artikel 3.21 'Kleinschalige herbegrenzing'. Bij een kleinschalige herbegrenzing wordt er een beperkte inbreuk gemaakt op de omvang van het Natuur Netwerk en ook de aantasting van natuurwaarden moet beperkt zijn. Wanneer hieraan wordt voldaan, verschilt per geval en betreft maatwerk.

Artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing

Lid 1

Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:

- a. de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;*
- b. de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;*
- c. de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;*
- d. er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;*
- e. er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;*
- f. er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan Artikel 3.22 Compensatie;*
- g. op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.*

Lid 2

Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

De verordening biedt een keuzemogelijkheid voor fysieke of financiële compensatie. De voorwaarden die daarvoor gelden zijn in de navolgende artikelen uitgewerkt. In bepaalde situaties is het nodig om met een groter areaal te compenseren dan het areaal dat verloren gaat, om zo dezelfde ecologische kwaliteit te realiseren. Hierbij is van belang hoeveel tijd het betreffende natuurype nodig heeft om tot optimale kwaliteit te komen en welke functie het natuurype heeft binnen het lokale ecosysteem. De compensatie van dit kwaliteitsverlies houdt er dan rekening mee dat het enige tijd duurt voordat het compenserende gebied dezelfde kwaliteit heeft als het gebied dat verloren is gegaan. De toeslag wordt uitgedrukt in extra te compenseren oppervlakte natuur.

Vanuit de provinciale natuurdoelen is het belangrijk dat het netwerk van natuurgebieden zo snel mogelijk en zo robuust mogelijk wordt gerealiseerd. Daarom is het toegestaan om in de nog niet gerealiseerde delen van het NNB en evz te voldoen aan de compensatieverplichting. Dit bevordert dat er geen nieuwe 'losliggende' natuurgebieden ontstaan en dat de compensatie altijd plaatsvindt binnen het beoogde netwerk van natuurgebieden. Het gaat hierbij om de nog niet gerealiseerde delen van het NNB en evz. Daarmee worden die gebieden bedoeld die nog niet zijn ingericht als NNB of evz en waarvoor ook geen subsidie is verstrekt voor inrichting.

Het gaat er niet alleen om dat de compensatie wordt geregeld. Het is uiteraard belangrijk dat deze ook wordt uitgevoerd. Het publiekrechtelijk borgen van de uitvoering van de compensatie is onder andere mogelijk door aan de gewenste ontwikkeling binnen de verwijderde NNB de voorwaarde te verbinden dat deze alleen mag plaatsvinden als de compensatie ook feitelijk is gerealiseerd, binnen een daartoe gestelde termijn en overeenkomstig het inrichtingsplan dat aan deze voorwaardelijke regels is gekoppeld. Om de noodzakelijke compensatie te onderbouwen en motiveren biedt het bestemmingsplan

dat de aantasting mogelijk maakt inzicht in de omvang van het netto verlies, de locatie en inhoud van compensatie (kwalitatief en kwantitatief), de termijn van uitvoering, het reguliere beheer en het ontwikkelingsbeheer.

Hoe de financiële compensatieopgave wordt bepaald is vastgelegd in artikel 3.22 en 3.24 van moet plaatsvinden in de niet-gerealiseerde delen van het NNB. Dit kan indien voldaan wordt aan artikel 3.21 'Kleinschalige herbegrenzing. Het verzoek tot kleinschalige herbegrenzing wordt in paragraaf 6 getoetst. Het bepalen van de omvang van de financiële compensatie wordt in paragraaf 7 behandeld.

Artikel 3.22 Compensatie

Lid 1

De verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:

- 1. fysieke compensatie, overeenkomstig Artikel 3.23;*
- 2. financiële compensatie, overeenkomstig Artikel 3.24.*

Lid 2

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:

- a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;*
- b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;*
- c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;*
- d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;*
- e. bij verstoring van natuur: maatwerk.*

Artikel 3.24 Financiële compensatie

Lid 1

De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig Artikel 3.22, tweede lid, en omvat de volgende kostenelementen:

- a. kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering;*
- b. kosten van de aanschaf van vervangende grond;*
- c. kosten van de basisinrichting;*
- d. kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd.*

Lid 2

De financiële compensatie wordt uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.

6. Kleinschalige herbegrenzing

De aantasting van het Natuur Netwerk Brabant is, met ongeveer 2.350 m², kleinschalig. Dit getal is bepaald door het opstellen van de oppervlakte van de fysieke ingreep (750 m² + 2.000 m²), gereduceerd met het planologisch wegbestemmen van de bestaande planologische rechten voor een recreatiewoning (- 400 m²).

In ecologische zin wordt met de komst van de natuurbegraafplaats een bijdrage geleverd aan de verbetering van de natuurwaarden van dit deel van de Hooge Heide door het uitvoeren van bosvormende maatregelen, aanplant van nieuw gemengd bos en een verschrallingsbeheer op het grasland. Daarnaast wordt een ven aangelegd, wordt een poel omgevormd tot een ven en wordt een vochtige zone ontwikkeld. Bij de ontwikkeling van de natuurbegraafplaats wordt uitgegaan van het

behoud van bestaande waardevolle ecologische elementen en het verbeteren van de algehele natuurkwaliteit in het plangebied. Het verbeteren van de natuurkwaliteit wordt zorgvuldig aangepakt. Eerst wordt een deel van het plangebied opnieuw ingericht. Vervolgens wordt de natuurontwikkeling in het gehele plangebied door middel van een omvormingsbeheer begeleid naar het gewenste eindbeeld. Wanneer dit eindbeeld bereikt is, wordt het plangebied beheerd door middel van een zogenaamd 'eindbeheer'. Voor een uitgebreide motivatie van Lid 1, sub b en c, verwijzen wij naar het Inrichtings- en beheerplan, opgenomen als bijlage 4 bij de regels.

In de ontwerpfase van de natuurbegraafplaats is gebleken dat een verplaatsing van de voorzieningen voor de natuurbegraafplaats buiten het plangebied onmogelijk is, omdat er buiten het plangebied geen eigendomsrecht is. De plaatsing van de voorzieningen aan de zuidkant van het gebied zouden voor een grotere verstoring zorgen, omdat deze zijde van het plangebied op dit moment een natuurgebied is. Door het verplaatsen van het huidige bouwvlak van het midden van het plangebied naar de noordrand, wordt de rust in het gebied vergroot. Bovendien is de noordrand de meest onrustige zone vanwege de aangrenzende doorgaande weg. Concluderend kan gesteld worden dat er geen betere alternatieven voor de situering van de parkeerplaats en de informatieruimte/ceremonieruimte zijn dan plaatsing in de noordzijde van het plangebied. Een laatste alternatief betreft het aanleggen van een parkeerterrein buiten de NNB. Hiervoor dient echter een dusdanige afstand (ongeveer 500 meter) te moeten afgelegd voor bezoekers, dat dit niet doelmatig is. Ten slotte heeft Natuurbegraven Nederland geen gronden in de nabije omgeving in bezit, waar eventueel een parkeerplaats gerealiseerd zou kunnen worden. Een parkeervoorziening op eigen terrein voorkomt bovendien parkeeroverlast of 'verdwaalde' bezoekers in de directe omgeving.

De negatieve effecten op de ecologische waarden door de aanleg van de parkeerplaats en de bouw van de informatieruimte/ceremonieruimte worden zoveel mogelijk gemitigeerd. De volgende maatregelen zorgen voor een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing in en rond de te compenseren percelen:

- Te kappen beplanting wordt voorafgaand aan de kap gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen, steenmarter-, eekhoornnesten en jaarrond beschermde vogelnesten. Bomen waarin betreffende nesten of verblijfplaatsen worden aangetroffen worden gemarkeerd en gespaard bij de velling;
- Verwijderen van bouwwerken en kap van beplanting wordt bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd. Uitvoering binnen broedseizoen is alleen mogelijk indien vaststaat dat daarbij geen nesten van broedvogels worden verstoord;
- De bestaande waardevolle loof- en nestbomen in de te kappen bospercelen worden zoveel mogelijk gespaard. De parkeervakken worden op organische wijze tussen de bomen gelegd. Ook ter plaatse van de bosparkeerplaats blijven zoveel mogelijk bomen gespaard;
- De parkeerplaats en de toegangsweg zullen worden aangelegd in halfverharding i.p.v. verharding;
- De parkeerplaats en informatieruimte/ceremonieruimte worden zo dicht mogelijk bij de doorgaande weg aangelegd, om de versturende invloed op het natuurgebied zo laag mogelijk te houden, de bestaande vakantiewoning centraal gelegen in het gebied wordt verwijderd;
- De informatieruimte/ceremonieruimte wordt een duurzaam gebouw dat landschappelijk passend zal zijn in de omgeving (kleur- en vormgeving) en wordt na beëindiging van de functie natuurbegraven verwijderd;
- Voor de bezoekers van de natuurbegraafplaats worden huisregels opgesteld. Bezoekers worden bij betreding van de natuurbegraafplaats hierop gewezen.
- De gehele natuurbegraafplaats is alleen toegankelijk tussen zonsopkomst en zonsondergang.

Voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen en het beheer en gebruik van de natuurbegraafplaats is een tweetal werkprotocollen opgesteld door Bureau Waardenburg, waarmee wordt toegezien dat

naast toepassing van bestaande gedragscodes voor natuurbeheer de inrichting en het reguliere beheer en het gebruik van de natuurbegraafplaats plaatsvindt conform de vereisten uit de Wet Natuurbescherming. Het werkprotocol beheer en gebruik wordt toegevoegd als bijlage 5 van de regels, het werkprotocol inrichting is toegevoegd als bijlage 19 van de toelichting.

Het verlies aan ecologische waarden wordt financieel gecompenseerd. Daarbij wordt voldaan aan artikel 3.22 en 3.23 uit de lov. De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig artikel 3.22, tweede lid en omvat elementen voor de planontwikkeling en uitvoering, aanschaf van vervangende grond, basisinrichting en ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkeltijd. De berekening van de compensatieopgave en op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd wordt behandeld in onderstaande paragraaf.

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 'Procedure grenswijziging werkingsgebied'.

7. Bepalen omvang natuurcompensatie

Zoals eerder vermeld kiest Natuurbegraven Nederland ervoor om de fysieke ingrepen in het Natuur Netwerk Brabant financieel te compenseren. Voor de bouw van een informatiecentrum/ceremonieruimte en de aanleg van een bosparkeerplaats (onverhard) wordt 2.750m² natuur uit het NNB verwijderd. Een bestaand bestemmingsvlak van 400 m² voor een recreatiewoning wordt opgeheven, waarmee bouwmogelijkheden aldaar komen te vervallen en de netto ingreep 2.350 m² bedraagt. Het huidige natuurype van het te compenseren deel is N16.01 Droog bos met productie. Dit bos heeft een ontwikkelingsduur in jaren van 30 (-100) jaar. Derhalve moet bij compensatie een toeslag van 2/3^e in oppervlak en ontwikkelingsbeheerkosten worden gerealiseerd. Dit komt overeen met een te compenseren oppervlak van 2.350 m² x 1 2/3^e = 3.917 m². In onderstaande tabel is de berekening van de financiële compensatieopgave weergegeven.

Te compenseren oppervlak Natuurnetwerk door areaalverlies in m ²	2.350
Te compenseren oppervlak natuurnetwerk door areaalverlies in ha	0,2350
Toeslag te compenseren oppervlak Natuurnetwerk door areaalverlies in ha	0,235 x 2/3 ^e = 0,1567
Te compenseren oppervlak Natuurnetwerk door areaalverlies inclusief toeslag in ha	0,2350 + 0,1567 = 0,3917
Financiële compensatieopgave per ha in Noord-Brabant	€ 100.000,00
Totale financiële compensatieopgave Natuurnetwerk	€ 39.170,00

De totale financiële compensatieopgave bedraagt € 39.170,-. Dit bedrag dient uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort te worden in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.